

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

333

Vragen van de leden **Boucke** en **De Groot** (beiden D66) aan de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat en de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over *de campagne «ledereen doet wat»* (ingezonden 21 september 2021).

Antwoord van Staatssecretaris **Yeşilgöz-Zegerius** (Economische Zaken en Klimaat), mede namens de Ministers van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en van Infrastructuur en Waterstaat (ontvangen 15 oktober 2021).

Vraag 1

Herinnert u zich dat u in het vragenuur van 14 september geantwoord heeft dat de campagne «ledereen doet wat» gericht is op «kleine, laagdrempelige bewegingen»?¹

Vraag 2

Kunt u verklaren waarom minder vlees eten niet wordt meegenomen in de campagne, terwijl uit de stukken die zijn gepubliceerd naar aanleiding van het verzoek in het kader van de Wet openbaarheid Bestuur (WOB)² naar voren komt dat minder vlees eten door respondenten gezien wordt als een laagdrempelige maatregel en als zodanig precies past bij de doelstellingen om laagdrempelige maatregelen mee te nemen?³

Vraag 3

Herinnert u zich dat u tijdens het vragenuur stelde dat vervangingsalternatieven voor vlees een paar maanden later zijn toegevoegd aan de campagne?⁴

Vraag 4

Kunt u toelichten wat er in maart 2019 is gebeurd, dat de omslag heeft veroorzaakt van de situatie die vanaf het begin van 2018 gold, waarin het advies om minder vlees te eten als een van de belangrijkste kernpunten was

¹ Handelingen: vergaderjaar 2020–2021, dinsdag 14 september 2021

² Klimaatcampagne met taboe op vleesvermindering – Wakker Dier analyse van falende overheids campagne ledereen doet wat, september 2021 (https://files.wakkerdier.nl/app/uploads/2021/09/02121454/Wakker-Dier_Rapport-analyse-ledereen-doet-wat.pdf)

³ Document 33 uit het Wob-verzoek (https://files.wakkerdier.nl/app/uploads/2021/08/09100036/210708WD_Bijlage-3_Deelbesluit-2_documenten.pdf)

⁴ Handelingen: vergaderjaar 2020–2021, dinsdag 14 september 2021

opgenomen in de campagne, zoals blijkt uit de WOB-stukken,⁵ naar het besluit in maart van 2019 om «minder vlees» niet mee te nemen overal weg te halen?

Vraag 5

Herinnert u zich dat u tijdens het vragenuur heeft gesteld dat de campagne een gemeenschappelijk goed is van verschillende ministeries waaronder LNV en EZK?⁶

Vraag 6

Kunt u toelichten hoe de verantwoordelijkheden op dit dossier zijn verdeeld tussen de verschillende ministeries?

Vraag 7

Kunt u verklaren hoe het komt dat de Ministeries van Economische Zaken en Klimaat en Algemene Zaken eerder positief oordelen over het opnemen van «minder vlees» als maatregel in de campagne, waarna het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit adviseert om deze maatregel te schrappen?

Vraag 8

Kan de Staatssecretaris toelichten wat de argumentatie van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is om de maatregel «minder vlees» te schrappen uit de campagne? Kunt u tevens verklaren waarom dat argument zwaarder meeweegt dan de onderzochte «laagdrempeligheid» van de maatregel?

Vraag 9

Herinnert u zich dat u in uw beantwoording in het vragenuur stelde dat de campagne gebaseerd is op positieve gedragsverandering en dat het thema «minder vlees eten» daarom niet verwerkt is in de campagne? Herinnert u dat u herhaaldelijk teksten gebruikte als: «ik denk echt dat het minder effectief is als je mensen vertelt wat ze allemaal niet mogen doen» en «het is niet aan mij om aan mensen te vertellen wat ze allemaal niet mogen?»⁷

Vraag 10

Klopt het dat er in de campagne meerdere malen vergelijkbare leuzen, zoals «minder wassen»,⁸ «minder nieuwe kleding kopen»⁹ en «minder eten weggooien»¹⁰ worden gebruikt?

Vraag 11

Als de formulering van het advies niet in de weg staat, kan de Staatssecretaris dan een andere reden noemen waarom minder vlees eten is geschrapt uit de campagne?

Vraag 12

Kan de Minister toelichten waarom het onderwerp «minder vliegen» in zijn geheel niet is opgenomen in de campagne, in het licht van het feit dat uit de stukken die zijn gepubliceerd naar aanleiding van het WOB-verzoek¹¹ blijkt dat respondenten dit zien als een van de beste manieren om klimaatbewuster te leven?

⁵ Klimaatcampagne met taboe op vleesvermindering – Wakker Dier analyse van falende overheids campagne Iedereen doet wat, september 2021 (https://files.wakkerdier.nl/app/uploads/2021/09/02121454/Wakker-Dier_Rapport-analyse-ledereen-doet-wat.pdf)

⁶ Handelingen: vergaderjaar 2020–2021, dinsdag 14 september 2021

⁷ Handelingen: vergaderjaar 2020–2021, dinsdag 14 september 2021

⁸ Iedereen doet wat, – «Waarom is minder wassen goed voor het klimaat?» (<https://www.iedereendoetwat.nl/mogelijkheden/minder-wassen>)

⁹ Iedereen doet wat, – «Hoe duurzaam is tweedehands kleding kopen en verkopen?» (<https://www.iedereendoetwat.nl/mogelijkheden/tweedehands-kleding-kopen-en-verkopen>)

¹⁰ Iedereen doet wat, – «Hoe kan je beter omgaan met de houdbaarheid van voedsel?» (<https://www.iedereendoetwat.nl/mogelijkheden/houdbaarheidsdatums>)

¹¹ Klimaatcampagne met taboe op vleesvermindering – Wakker Dier analyse van falende overheids campagne Iedereen doet wat, september 2021 (https://files.wakkerdier.nl/app/uploads/2021/09/02121454/Wakker-Dier_Rapport-analyse-ledereen-doet-wat.pdf)

Vraag 13
Kunt u deze vragen los beantwoorden?

Antwoord 13
Ja.